UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Paradisus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

...ionem, aut collationem, quam allegoricam declaratio-...nem non facile ab omnibus intelligatur. *Matth.*15.15. *Marc.*12. ...παραβολὴν vocare solet, *vt & Ioan.*10.6. Capitur item para-...ro similitudine. *Matt.*13.2. *Heb.* 11.10. pro typo seu exem-...ro, pro eo, quod Latinis prouerbium dicitur, *Luc.* 4.22. ...Salomonis, 1. *Reg.*4.32. Parabolæ, id est, comparationes, & ...orationes continuis metaphoris expressæ, *Iudic.*9.8.2. *Sa-...* & 14.3.1. *Reg.*10.39. & 22.17.2. *Reg.*14. 9.2. *Paral.*18. 16. & ...*Ezech.*6.1. & 12.3. & 17.3. *Matth.*11.16 & 13.33. & 14.32. & 21.28. ...& 25.14. *Marc.*13.28. & 12.1. *Luc.* 7.41. & 12.16. & 13. *v.* 6. ...*v.* 7.16.28.31. & 15. *v.* 4.8.11. & 15.1. & 18.10. & 20.9. & 21.29.

...bolarum catalogus: Parabola Aquarum egredientium è do-...*Ezechiel.* 47.1. aquilæ grandis, 17.3. arborum vnguentium re-...ge se. *Iudic.*9.8. duorum canistrorum ficuum, *Ier.* 24.1. Car-...*Reg.*14.9.2.2. *Paral.*25.18. Cinguli linei, *Ier.* 13.1. Cœnæ ...*Reg.*14.9.2.2. *Paral.*25.18. Cinguli linei, *Ier.* 13.1. Cœnæ ...*Matth.*22.2, *Luc.*14.16. *Apol.*19.9. Diuitis & pauperis haben-...ouiculam, 2. *Sam.*12.1. Diuitis cuius agri exuberarunt, *Luc.* ...Duorum debitorum, 7.41. Dispensatoris iniqui delati ad do-...*Matth.*13.33 *Luc.*13.6 & 21.29. ...Dracimæ, 15.8. Fermenti, *Matth.*13.33 *Luc.*13.6 & 21.29. ...Ficus, *Matth.*24.32. *Marc.*13.28. *Luc.* 13. *v.* 6. & 21. 29. ...prodigi, 15.11. Duorum eiusdem matris filiorum, 2. *Sam.*14.5 Fi-...Duorum alterius morigeri, immorigeri alterius, *Matth.*21. ...sinapis, *Matth.*13.31. *Marc.*4.31. *Luc.*13.19. Inuitatorum ad ...*Matth.*13.47. Iudicis iniqui, 18.2. Lagenæ testaceæ, *Ier.*19.11 Margari-...*Matth.*13.45. Minarum seruis distributarum, *Luc.*19.12. Mulieris ...*Ioan.*16. 21. Duarum mulierum eiusdem matris forni-...*Ezech.*23.1. Negotiatoris, *Matth.* 13.35. Nouaculæ acutæ, ...Oenophori, aut lagenæ testaceæ, *Ier.*19.11. Ollæ *Ezech.*24. ...rorum in vinea, *Matth.* 20.1. Ouis perditæ, 18.11. *Luc.* 15.4. ...pauperis, 2. *Sam.*12.1. Ouium non habentium pastorem, 1. ...2. *Paral.*18.16. Ossi & ouilis, *Ioan.*10.1, Patrisfamilias plan-...tam. *Esa.*5.*v.*1. *Ier.*2.21. *Matth.*21.33. *Marc.*12. *v* 1. *Luc.* 20.9. ...& publicani, 18.10, Puerorum in foro sedentium, *Matth.*11. ...Reciabitarum, *Ierem.* 35.1, Regis conferentis rationem ...suis, *Matth.*18.23. Regis facientis nuptias filio suo, 22.2. ...Regis ituri in bellum contra alterum regem, 14. 31, Sage-...in mare, *Matth.* 13, 47, Seminantis, 13.3. *Marc.*4.13. *Luc.*8.5. ...*Matth.*13.31. Talentorum, 25.14. *Luc.*10, 12. Turrim ædificare ...14.28, Thesauri occultati, *Matthæi* 13.44. Vineæ plantatæ, ...*Ierem.*2.21, *Matth.*21.33, *Marc.* 12.1. *Luca* 20, 9, decem Vir-...*Matthæi* 25.2, Vitis & palmitum, *Ioan.* 15.1, Zizaniorum, ...26.

...Iesus Christus suis seorsim discipulis edisserebat, *Marci* 4. ...*Luc.*7.*v.* 9.10, in parabolis cur locutus sit Christus, *Matth.* ...9.14.

¶ Sententia Philosophica.

Parabola est rerum diuersarum sub aliquo proportionaliter si-...collatio: in qua pluribus conferuntur, quæ ad inuicem ...proportionis aliquam similitudinem. *Albertus Magnus in* ...

Paradisus.

¶ DEFINITIO. ET ETYMOL.

Paradisus, Græca dictio est. Nam παράδεισος, ὁ, pomarium signi-...ficat vnde & poma illa paradisæa vocantur, à situ, quod fere in ...pomariis inserantur odore saporeque insignia.

Paradisus triplex est, scilicet terrestris, cœlestis, & spiritualis, id est, ...Dei. *ex B.Thom.*1 *part.quæst.*102.*artic.*1. & *secunda Secund.q.* ...*artic.*5.

Paradisus terrestris est locus corporeus in Oriente, vt in nobilissi-...loco, & interpretatur hortus. *ex B.Thom.sec Secund.q.*8.84.*art.*3. ...locus conueniens habitationi humanæ, quia habet aerem ...temperatum & tenuissimum, & plantas semper floridas. *sec. B. Tho.* ...*q.*102.*art.*2.

Paradisus. *Pardes*, hortus amœnissimus, consitus arboribus fru-...ferentibus, præsertim myrtinis, ferentibus fructus eximii gratique sa-...Compositum videtur à verbo *Parah*, id est, protulit, fructifica-...*Hadas*, myrtus. Ter occurrit vox *Pardes*, in V. T. nempe *Ne-...*2. In regim. *Cantic.*4.13, & in plurali Pardesim, *Eccles.*2.5. In ...1. Paradisus ter legitur, *Luc.*23, 43, 2. *Cor.* 12,4, *Apoc.*2,7. Alia ...apud Mosen occurrit, nempe *Gan be Heden*. Hortus in Heden, ...simpliciter, *Gan*, hortus. *Gen.*2.8.9.10, & 3.*c.*8 *lies* Apud Ezechie-...*c.*28.13. & 31.8.9. fit mentio Hedenis horti Dei. Vetus interpres ...paradisi horto Hedenis seu Dei, id est, à Deo primum consi-...debat his locis.

¶ Loci Biblici.

Paradisus, id est, hortus voluptatis Hebr. à Deo plantatur, *Gen.*2, 8. Paradisus pro loco beatitudinis, seu beatis destinato, *Luc.* 23,43, 2. *Cor.*12,4. *Apoc.*2,7, è paradiso voluptatis eiicitur Adam. *Gen.*3,23.

¶ Patrvm Sententiae.

Vt in paradiso malorum initium factum est: sic in horto Christi passio incipit, per quam à malis liberati, in pristinum habitum restituti sumus. *Cyril. in Ioan.l.*11, *comment.c.*31.

De paradiso odoriundis sermo, non mediocrem æstum nobis videtur incutere, quidnam sit paradisus, & vbi sit, qualisve sit, inuestigare, & explanare cupientibus: maxime cum Apostolus siue in corpore, siue extra corpus nesciat: raptum tamen se vsque ad tertium cœlum. *Ambros. lib.*1. *de Paradiso, c.*1.

Ergo si huiusmodi paradisus est, vt eum solus Paulus, aut vix aliquis Pauli similis, quum in hac vita degeret, videre potuerit: idem tamen, siue in corpore, siue extra corpus viderit, meminisse non possit, audierit tamen verba, quibus prohibitus sit vulgare, quod viderat: quo tandem modo nos paradisi situm poterimus absoluere, quem nec videre potuimus: & potuissemus videre, tamen prohiberemur alii intimare? Simul quum Paulus extollere se reuelationem sublimitate sit veritus: quanto magis nobis timendum est id sollicitius indagare, cuius etiam reuelatio obnoxia sit periculo? Non hyeri igitur hunc paradisum æstimare debemus, & ideo relinquamus Pauli esse secretum. Tamen quoniam legimus in Genesi, à Deo paradisum esse plantatum secundum Orientem, & ibi positum hominem, quem plasmauit Deus: istius paradisi authorem iam possumus inuenire. Quis enim est, qui potuit fingere paradisum, nisi omnipotens Deus? qui dixit, & facta sunt, nunquam indigens eorum, quæ generari vellet. *idem ibid.*

Parasitus.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOL.

PArasitus, Græca dicto est παράσιτος, ὁ, ὁ, est is, qui aliorum mensam & cibaria sequitur. Componiturque ex παρὰ, quod significat iuxta, & σῖτος, ὁ, ὁ, quod esculentum significat: quare parasiti vocantur, qui ad voluptatē eius, in cuius contubernio sunt, loquuntur & faciunt, nihil repugnantes, cibi & ventris gratia. Hinc diminutiuum parasitaster, quod non significat paruum parasitum, sed parasitorum imitatorem, In aster enim nomina desinentia potius imitationem, quam diminutionem significant esse, à quo descendunt.

Quidam existimant parasitos ab Hebræis *Lahhagh, mahhogh*, sanniones facetos, seu subsannatores subsannantes nominari, vt disertis verbis cecinit vates sacer, *Psal.*35,16, mensarum nempe sectatores, qui omnia faciunt ad placitum eorum quos deuorant & rident. Nonnulli ad huiusmodi quisquilias hominum referunt 9.9, *Psalm.* 12. in quo quæritur Dauid nebulones quos *Zulloth*, vocat, id est, vilitates, sordes, (*ordure, racaille,*) inter filios hominum exaltari. Verbum *Zallal*, à quo *zulloth*, significat, in luxu vixit, comessatus est, nimia profusione bona sua dilapidauit. Metaphorice denoter hominem impurum, vilem, gastrimargiæ addictum (*vn ventre*) qui ex flamma cibum petere paratus est, quitantum delectatur crapula & intemperanti voracitate. En parasiti tabella, cuius similes à comicis Græcis & Latinis vario penicillo, sed nostros colores mutuante, depinguntur.

¶ Similitvdo.

Phauorini. Quemadmodum Actæon ab alumnis suis canibus interiit: Sic parasiti eos, à quibus aluntur, pessundant. *apud Stob. ser.* 12. & *Max. serm.*

¶ Adagia.

Muscæ. Μῦαι.

*Olim dicebantur, qui delectabantur aliena mensa, quos Plautus muribus comparat, semper alienum edentibus cibum. Apud Athenæum lib.*6. *parasitus qui sipiam se muscæ confert.*

Δεῦρ' εἴκλητος μῦα. *Id est: Quod inuocatus cœuitare amo musca sum.*

Myconiorum more. μυκονίων δίκην.

Myconiorum more dicebantur ad conuiuium accedere, qui vltrò venirent, non vocati.

Quadra propria.

Nihil aque sapit, sit cibus proprius domi sumptus. At Dij Homerici malunt inuitari ad nitores hostiarum, quam viuere οἰκάσιτοι.

Muris in morem.

Plautus in Capt. Quasi mures semper edimus alienum cibum. In parasitos dictum, quibus iucundum est aliena viuere quadra. Quin & Græcis prouerbiali verbo μυοκολῶν dicuntur, qui muris in morem cibi causa obambulant, obarrantq;. Indicat hoc Hesychius. Dem Fraß nachgehen/schmorotzen.

Αὐτολήκυθοι.

Dicebantur, qui non ex animo, sed ventris causa colerent amicos,